

1 ימין. ואם הוא נותן את הקומץ בְּבִלְיָ וּמוֹלִיכוֹ בוּ וּמִקְטִיר מִמֶּנּוּ, הרי
 2 הוא עֹבְרָה לַעֲבוּדָה זוּ גַם בְּיַד שְׂמָאל, בְּדֶרֶךְ זְרִיקַת אֲשֶׁם שְׂהִיא בְּכַלִּי
 3 וכשירה אפילו בשמאל.
 4 מקשה הגמרא: וְרַבִּי שְׁמַעוֹן, הֲאִי קָרָא מְפִיק לִיהִי וּמְפִיק לִיהִי
 5 לְהֵכֵר – וְכִי הוּא דֹרֵשׁ מִדִּיקָשׁ זֶה אֶת שְׁנֵי הַדִּינִים הָאֲמֹרִים, גַּם דִּין
 6 לְשִׁמָּה וְגַם הַכֶּשֶׁר מִנְחָה בִּין בִּידוֹ בִּין בְּכַלִּי. מִתְרַצַּת הַגְּמָרָא: עֵינֶיךָ
 7 קָרָא לְבִדְרֵב יְהוּדָה בְּרִיָּה דְרַבִּי תִּיָּא הוּא דְאִתָּא – עֵינֶיךָ הַכְּתוּב בֵּא
 8 לְדַרְשַׁת רַב יְהוּדָה בֵּן רַבִּי יִשִׁיא שֶׁהִקְטַרְתָּ הַמִּנְחָה כְּשִׁירָה בִּין בִּיד וּבִין
 9 בְּכַלִּי, וְדִין מִנְחַת חוּטָא דְפִסְוֻלָּה שְׁלֵאל לְמַעְמָא אַחֲרֵינָא הוּא,
 10 וְלֹא מִהַכְּתוּב הָאֲמֹר. שֶׁכֵּן הִטְאָת מְעָמָא מֵאֵי שְׁלֵאל לְשִׁמָּה הִיא
 11 פְּסוּלָה, מִשּׁוּם דְּבִתִּיב בָּהּ (שם ד' כד) 'חִטָּאת הִיא', וְהִיא מִנְחַת חוּטָא
 12 נְמִי בְּתִיב בָּהּ (שם ה' י) 'חִטָּאת הִיא'.
 13 שׂוֹאלַת הַגְּמָרָא: וְלְרַבְּנָן הַסּוֹבְרִים שֶׁאִשֶׁם שְׁלֵאל לְשִׁמּוֹ כֶּשֶׁר, לְמֵאֵי
 14 הַלְּבָתָא אִיתְקַשׁ אֲשֶׁם לְחִטָּאת בְּכַתוּב (שם ה' י) 'בְּחִטָּאת כְּאֲשֶׁם תֹּוֹרָה
 15 אַחַת לָהֶם'. מְשִׁיבָה הַגְּמָרָא: לְשִׁיטַת חֲכָמִים הִיקֵּשׁ זֶה בֵּא לְזִמְרָה לָהּ,
 16 מִהַ חִטָּאת מְעוֹנָה סְמִיכָה, אִף אֲשֶׁם מְעוֹן סְמִיכָה.
 17 שְׁנִינָו בְּמִשְׁנָה: יוֹסֵף בֵּן חוֹנִי אֹמְרֵי הַנְּשִׁחְמִין לְשֶׁם פֶּסַח וְלִשְׁם חִטָּאת
 18 פְּסוּלִין בּוֹ.
 19 הַגְּמָרָא דְנָה הָאֵם שִׁיטָתוֹ שֶׁל רַבִּי אֲלִיעֶזֶר הִיא כְּשִׁיטָתוֹ שֶׁל יוֹסֵף בֵּן
 20 חוֹנִי: אֹמְרֵי רַבִּי יוֹחָנָן, יוֹסֵף בֵּן חוֹנִי בְּמִשְׁנֵיתוֹ וְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר בְּבִרְיָתָא
 21 שְׁתוּבָא בְּסוּמָךְ, אֹמְרוֹ דְרַבִּי אַחֲדֵי. וְגַם לְדַעַת רַבִּי אֲלִיעֶזֶר קֶרְבָּנוֹת
 22 שֶׁנִּשְׁחָטוּ בְּכַל יְמֹות הַשָּׁנָה לְשֶׁם חִטָּאת פְּסוּלִים.
 23 רַבָּה אֹמְרֵי, אִין שִׁיטָתָם שׂוֹה לְגַמְרֵי, אֲלֵא בְּזוֹבְחִים אַחֲרֵים שֶׁנִּשְׁחָטוּ
 24 לְשֶׁם חִטָּאת פְּלִיגִי, שֶׁלְדַעַת יוֹסֵף בֵּן חוֹנִי הֵם פְּסוּלִים, וְלְדַעַת רַבִּי
 25 אֲלִיעֶזֶר הֵם כְּשִׁרִים.
 26 מְבִיאָה הַגְּמָרָא אֶת מְקוֹר שִׁיטָתוֹ שֶׁל רַבִּי אֲלִיעֶזֶר: דְּתִנְיָא, הַפֶּסַח
 27 שְׁעֵבְרָה שְׁנָתוֹ וְכִבֵּר אִינוֹ עוֹמֵד לְהִקְרִיב לְפִסַּח וְהִירֵי הוּא נַעֲשֶׂה
 28 שְׁלָמִים, וְשִׁחְטוֹ בְּזִמְנֵוֹ וּבִארְבַּעַה עֶשֶׂר בְּנִסּוּן לְשִׁמּוֹ – לְשֶׁם פֶּסַח, וְכֵן
 29 הַשְׁחָטָה זוֹבְחִים אַחֲרֵים לְשֶׁם פֶּסַח בְּזִמְנֵוֹ שֶׁל הַפֶּסַח, רַבִּי אֲלִיעֶזֶר
 30 פּוֹסֵל, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְבַשֵּׂר.
 31 אֹמְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר, אֵם פֶּסַח בְּשִׂאָר יְמֹות הַשָּׁנָה שְׂאִינוֹ
 32 בְּשִׂר כְּשֶׁנֹּזֵחַ לְשִׁמּוֹ, וּבְכַל זֹאת זוֹבְחִים אַחֲרֵים בְּשִׂרִים כְּשֶׁנֹּזְחוּ
 33 בְּשִׂאָר יְמֹות הַשָּׁנָה לְשִׁמּוֹ, פֶּסַח בְּזִמְנֵוֹ שְׂהוּא בְּשִׂר כְּשֶׁנֹּזֵחַ לְשִׁמּוֹ,
 34 אִינוֹ דִּין שְׂיִבְכְּשׁוּ אַחֲרֵים שֶׁנֹּזְחוּ בְּזִמְנֵוֹ לְשִׁמּוֹ.
 35 אֹמְרֵי לוֹ רַבִּי אֲלִיעֶזֶר, אִו חִילוּף הַדְּבָרִים, כְּלוּמַר, אִם אַתָּה בֵּא
 36 לְדַרְשׁוֹ קַל וְחֹמֵר, יִכּוֹל אִנִּי לְדַרְשׁוֹ קַל וְחֹמֵר זֶה גַּם בְּאוֹפֵן אַחֵר. וְכֵה
 37 אֵם פֶּסַח בְּשִׂאָר יְמֹות הַשָּׁנָה שְׂאִינוֹ בְּשִׂר כְּשֶׁנֹּזֵחַ לְשִׁמּוֹ, וּבְכַל זֹאת
 38 בְּשִׂר הוּא כְּשֶׁנֹּזֵחַ אוֹ לְשֶׁם אַחֲרֵים, פֶּסַח בְּזִמְנֵוֹ שְׂהוּא בְּשִׂר כְּשֶׁנֹּזֵחַ
 39 לְשִׁמּוֹ, אִינוֹ דִּין שְׂיִבְכְּשׁוּ כְּשֶׁנֹּזְחוּ בְּזִמְנֵוֹ לְשֶׁם אַחֲרֵים, וְלִפִּי זֶה יוֹבְכְּשׁוּ
 40 פֶּסַח בְּאַרְבַּעַה עֶשֶׂר כְּשֶׁנֹּזֵחַ לְשִׁמּוֹ. וְכִי בָּהּ אַתָּה אֹמְרֵי, וְהִירֵי
 41 פֶּסַח בְּזִמְנֵוֹ שֶׁנֹּזֵחַ שְׁלֵאל לְשִׁמּוֹ פְּסוּל. אֲלֵא בְּהִכְרַח שְׂאִין לְדַרְשׁוֹ קַל
 42 וְחֹמֵר כַּעֲיַן זֶה כֻּלָּל.
 43 וְעוֹד יֵשׁ לְהַשִּׁיב עַל קַל וְחֹמֵר זֶה, מַה לִּי – מַה שֶׁהוֹכְשִׁרוּ זוֹבְחִים
 44 אַחֲרֵים לְשֶׁם פֶּסַח, אִין זֶה אֲלֵא כְּשֶׁנֹּזְחוּ בְּשִׂאָר יְמֹות הַשָּׁנָה לְשִׁמּוֹ,
 45 שְׂבִין אִף הוּא בְּשִׂר כְּשֶׁנֹּזֵחַ אוֹ לְשֶׁם זוֹבְחִים אַחֲרֵים, אוֹלַם וְכִי יֵשׁ לֹמֵר
 46 שְׂיִבְכְּשׁוּ זוֹבְחִים אַחֲרֵים שֶׁנֹּזְחוּ אִף בְּזִמְנֵוֹ שֶׁל הַפֶּסַח לְשִׁמּוֹ, הֲלֵא אוֹ
 47 יֵשׁ לְפוֹסֵלִם שְׂבִין גַּם הוּא (וּפְסוּל) פְּסוּל כְּשֶׁנֹּזְחוּ אוֹ לְשֶׁם אַחֲרֵים.
 48 אֹמְרֵי לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר, אֵם בֵּן נִמְצָא שֶׁהוֹרְעָתָה אֶת בָּהּ
 49 פְּסוּל שְׁלֵאל לְשִׁמּוֹ שֶׁל פֶּסַח, וְנִתְּתָ בָּהּ בְּפִסּוּל זֶה בְּשִׂלְמִים יוֹתֵר
 50 מִבְּפִסַּח. שְׁהִירֵי לְדַבְרִיךָ בְּכַל יְמֹות הַשָּׁנָה שְׂהוּא זִמְן שְׁלָמִים פֶּסַח
 51 הַנִּשְׁחָט לְשֶׁם כֶּשֶׁר, וְאִילוֹ אֲרַבְעָה עֶשֶׂר בְּנִסּוּן שְׂהוּא זִמְן פֶּסַח,
 52 לְשִׁמִּים שֶׁנִּשְׁחָטוּ לְשִׁמּוֹ פְּסוּלִים, וְנִמְצָא שֶׁחֲמוּרָה מִשְׁחַבֵּת שְׁלֵאל
 53 לְשִׁמָּה בְּשִׁלְמִים יוֹתֵר מִבְּפִסַּח. וְהִירֵי לִי שֶׁ, אֲלֵא הַחֲמִיר הַכְּתוּב
 54 בְּדִין שְׁלֵאל לְשִׁמּוֹ שֶׁל פֶּסַח יוֹתֵר מִבְּשִׂאָר זוֹבְחִים, שֶׁכֵּן פֶּסַח שֶׁנֹּזֵחַ שְׁלֵאל
 55 לְשִׁמּוֹ פְּסוּל וְאִילוֹ שֶׁאֵר זוֹבְחִים כְּשִׁרִים.
 56 חֹזֵר רַבִּי אֲלִיעֶזֶר וְדָנָו לְפִסּוּל שֶׁאֵר זוֹבְחִים שֶׁנֹּזְחוּ לְשֶׁם פֶּסַח בְּזִמְנֵוֹ
 57 מִדִּין אַחֵר. שֶׁכֵּן מְצִינוֹ מוֹתֵר פֶּסַח בָּא שְׁלָמִים, וְאוֹלַם אִין מוֹתֵר
 58 שְׁלָמִים בָּא פֶּסַח. וְאֵם כֵּן קַל וְחֹמֵר הוּא, וְכֵה פֶּסַח שְׂמֹוֹתָרוֹ בָּא
 59 שְׁלָמִים וְאִף עַל פִּי כֵּן אֵם שְׁחָטוֹ בְּזִמְנֵוֹ לְשִׁמּוֹ (לְשֶׁם) שְׁלָמִים הוּא
 60 פְּסוּל, שְׁלָמִים שְׂאִין מוֹתֵרֵן בָּא פֶּסַח, אֵם שְׁחָטָם לְשֶׁם פֶּסַח בְּזִמְנֵוֹ
 61 אִינוֹ דִּין שְׂהִיָּו פְּסוּלִין.

1 עוֹלָה הַחֲמוּרָה שְׂהִיא קְרִיבָה בְּלִיל עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ, וּמִכַּל מְקוֹם אֵם
 2 נִבְנֵם דְּמָה לְפָנִים הֵיכַל הִיא בְּשֶׁרָה, אֲשֶׁם הִקַּל שְׂאִינוֹ קָרֵב בְּלִיל
 3 לֵאל כָּל שְׂבִין שְׂאִינוֹ נִפְסַל בְּכַנִּיטַת דְּמוֹ לְפָנִים הֵיכַל. וְאֵם תְּפָרוֹךְ, מַה
 4 לְעוֹלָה שְׂבִין אִינָה מְכַפֶּרֶת, אֲבָל אֲשֶׁם שֶׁמְכַפֵּר יִתְכֵּן שְׂהוּא נִפְסַל
 5 בְּכַנִּיטַת דְּמוֹ לְפָנִים, מִנְחַת חוּטָא תוֹכִיחַ שֶׁאֲפִילוֹ שְׂהִיא מְכַפֶּרֶת אִינָה
 6 נִפְסַלֶת בְּכַנִּיטַתָּה לְפָנִים הֵיכַל, וְהוּא הִדִּין לְאֲשֶׁם.
 7 מְפִסְקָה הַגְּמָרָא בְּאִמְצַע דְּבִרֵי רַבִּי רַבֵּא וְשׂוֹאלָתָ: מִדּוּעַ הוֹצֵרֶךָ רַבֵּא
 8 לְהוֹכִיחַ מִמְּנַחַת חוּטָא, וְלִמְאֵה חִטָּאת הָעוֹף תוֹכִיחַ, שֶׁאֲפִילוֹ שְׂהִיא
 9 מְכַפֶּרֶת אִינָה נִפְסַלֶת בְּכַנִּיטַתָּה לְפָנִים. שֶׁכֵּן חִטָּאת עוֹף יֵשׁ בַּה דָּם,
 10 וְעִדִּיף לְהוֹכִיחַ מִדָּם חִטָּאת עַל דָּם אֲשֶׁם מֵאֲשֶׁר מִמְּנַחַח שְׂאִין בַּה דָּם.
 11 מְשִׁיבָה הַגְּמָרָא: חִטָּאת הָעוֹף שֶׁנִּכְנַסָּה לְפָנִים בְּעֵינָי (ספ'ק) דְּרַבִּי
 12 אֲבִין הִיא, הָאֵם הִיא נִפְסַלֶת כְּשֶׁנִּכְנַסָּה דְּמָה לְפָנִים בְּעוֹדוֹ בְּצוּרָה,
 13 וְלֹא נִפְשַׁט סַפְקָהּ.
 14 חוֹזֵרֶת הַגְּמָרָא לְהַמְשִׁךְ דְּבִרֵי רַבֵּא הַמוֹכִיחַ מִמְּנַחַח חוּטָא לְאֲשֶׁם: יֵשׁ
 15 לְפָרוּךְ הוֹכַחָה זוּ, שְׁהִירֵי מַה לְמִנְחַת חוּטָא שְׂבִין אִינָה מִין זְבָה, אֲבָל
 16 אֲשֶׁם שְׂהוּא מִין זוֹבֵחַ יֵשׁ לוֹ לְהִיפְסַל בְּכַנִּיטַת דְּמוֹ לְפָנִים. אֲלֵא שִׁישׁ
 17 לְהַשִּׁיב עַל פִּירְכָּא זוּ עוֹלָה תוֹכִיחַ, שֶׁאֲפִילוֹ שְׂהִיא מִין זוֹבֵחַ אִינָה
 18 נִפְסַלֶת בְּכַנִּיטַת דְּמָה לְפָנִים, וְהוּא הִדִּין לְאֲשֶׁם. וְחֹזֵר הִדִּין – וְשׂוֹב יֵשׁ
 19 לְפָרוּךְ מַה לְעוֹלָה שְׂהִיא כְּלִיל, וְשׂוֹב יֵשׁ לְהַשִּׁיב מִנְחַת חוּטָא תוֹכִיחַ.
 20 לֵאל רַבִּי זֶה בְּרַבִּי זֶה, וְלֵאל רַבִּי זֶה בְּרַבִּי זֶה, וְאִין קוֹלוֹתֵיהוֹן שׂוֹת,
 21 וּבְהִכְרַח שְׂבִיבַת מַה שְׂאִינָן נִפְסַלֶת בְּכַנִּיטַת דְּמֵן לְפָנִים מִמְּנַחַח
 22 קוֹלוֹתֵיהוֹן אֵלוֹ, אֲלֵא מִמְּנַחַח הַצַּד הַשּׂוֹה שִׁישׁ בְּשִׁתִּיהוֹן, וְאֵם כֵּן יֵשׁ
 23 לְלַמּוֹד מִדּוּעַ עַל אֲשֶׁם. מַה לְהַצַּד הַשּׂוֹה שְׂבִיבָה שְׂהוֹן קְדָשִׁי קְדָשִׁים
 24 וְאִף עַל פִּי כֵּן אֵם נִבְנֵם (דְּמֵן) לְפָנִים הֵם בְּשִׂרֵין, אִף אִנִּי אֲבִיא אֲשֶׁם
 25 שְׂהוּא קְדָשִׁי קְדָשִׁים, וְאֵם נִבְנֵם דְּמוֹ לְפָנִים בְּשֶׁרָה.
 26 הַגְּמָרָא מְקַשָּׁה עַל דְּבִרֵי רַבֵּא: אֹמְרֵי לִיה רַבֵּא מְבַרְנִישׁ לְרַבֵּא אֲשִׁי,
 27 וְהִירֵי יֵשׁ לְפָרוּךְ, מַה לְהַצַּד הַשּׂוֹה שְׂבִיבָה וּבְעוֹלָה וּבְמִנְחַת חוּטָא שְׂבִין
 28 אִין לְהֵן קִצְבָה לְדִמְיָהוֹן, אִךְ הָאֵם תֵּאֵמַר כֵּן גַּם בְּאֲשֶׁם שְׂשִׁישׁ לוֹ קִצְבָה
 29 לְדִמְיָו, וְבֵא מֵאִיל שְׂהוּהָ לְפַחוֹת שְׁנֵי סַלְעִים.
 30 מְסִיקָה הַגְּמָרָא: אֲלֵא תִינָו מְעִמְיָהוֹ (טעמ'ס) דְּרַבְּנָן הַסּוֹבְרִים
 31 שֶׁאִשֶׁם אִינוֹ נִפְסַל בְּכַנִּיטַת דְּמוֹ לְפָנִים, דְּאֹמְרֵי קָרָא בְּחִטָּאת (יקרא'כ) וְכֵן
 32 יִכָּל חִטָּאת אֲשֶׁר יוֹבָא מִדְּמָה אֵל אֵהָל מוֹעֵד לְכַפֵּר בְּקִדְשׁ, לֹא תֵאָכַל
 33 בְּאֵשׁ תִּשְׂרָף, וְדִמְיָהוֹ הוּא מִעוּט, שְׂדוּקָא דְּמָה שְׁלֵאל זֶה נִפְסַל בְּכַנִּיטַתוֹ
 34 לְפָנִים, וְלֵאל דְּמָה שְׁלֵאל קֶרֶבֶן אַחֵר.
 35 וְאִידֵךְ – וְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר סוֹבֵר, שְׁלֵאל בֵּא הַכְּתוּב לְמַעַט אֲשֶׁם, אֲלֵא לֹמֵר
 36 שְׂדוּקָא כְּנִיטַת דְּמָה לְפָנִים פְּסוּלֶת וְלֵאל כְּנִיטַת בְּשֶׁרָה.
 37 וְאִידֵךְ – וְחֲכָמִים סוֹבְרִים, שְׁשֵׁי מִעוּטִים נִבְלָלִים בְּכַתוּב זֶה. מִעַצֵּם
 38 מַה שֶׁהוֹכֵר בּוֹ דָּם לְמַדְנָו שְׂדוּקָא כְּנִיטַת דָּם פְּסוּלֶת וְלֵאל כְּנִיטַת בְּשֶׁרָה,
 39 וּמִיתוּרֵי הַה"א שֶׁל 'דְּמָה' לְמַדְנָו שְׂדוּקָא דָּם חִטָּאת פְּסוּלֶת בְּכַנִּיטַתוֹ
 40 וְלֵאל דָּם אֲשֶׁם.
 41 וְאִידֵךְ – וְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר, דָּם דְּמָה לֵאל דְּרִישׁ – אִין הוּא דוֹרֵשׁ מִעוּט
 42 נוֹסֵף מִיתוּרֵי הַה"א. שֶׁכֵּן אִין דֶּרֶךְ הַכְּתוּב לֹמֵר 'אֲשֶׁר לֹא הוֹבָא מוֹד',
 43 שׂוֹאלַת הַגְּמָרָא: בְּשִׁלְמָא לְרַבְּנָן דְּאִמְרֵי 'אֲשֶׁם שְׂשִׁחְטוֹ שְׁלֵאל לְשִׁמּוֹ
 44 בְּשֶׁר', תִּינָו דְּאִיתְקַשׁ מִנְחַת חִטָּאת, וְגַם הוֹקֵשָׁה מִנְחַת לְאֲשֶׁם.
 45 דְּתִנְיָא, רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמְרֵי, נִאֲמַר בְּמִנְחָה (יקרא'י) 'קְדָשׁ קְדָשִׁים הִיא
 46 בְּחִטָּאת וּבְאֲשֶׁם' לְהִקְשִׁי אֲלֵיהֶם אֶת הַמִּנְחָה, שֶׁמִּנְחַת חוּטָא הִירֵי
 47 הִיא בְּחִטָּאת, וְלִפִּיכָהּ אֵם קִמְצָה שְׁלֵאל לְשִׁמָּה הִירֵי הִיא פְּסוּלָה כְּדִין
 48 חִטָּאת. וְאִילוֹ מִנְחַת נִבְכָּה הִירֵי הִיא בְּאֲשֶׁם, וְלִפִּיכָהּ קִמְצָה שְׁלֵאל
 49 לְשִׁמָּה הִירֵי הִיא בְּשֶׁרָה וְלֵאל עֲלֵתָה לְבַעֲלִים לְשֶׁם חוֹבָה כְּדִין אֲשֶׁם.
 50 אֲלֵא לְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר, לְמֵאֵי הַלְּבָתָא אִיתְקַשׁ מִנְחַת חִטָּאת וְגַם
 51 הוֹקֵשָׁה מִנְחַת לְאֲשֶׁם, הֲלֵא בִין חִטָּאת וּבִין אֲשֶׁם שְׁלֵאל לְשֶׁם
 52 פְּסוּלִים. מְשִׁיבָה הַגְּמָרָא: הִיקֵּשׁ זֶה נִאֲמַר לְבִי אִידֵךְ (לדן'א) דְּרַבִּי
 53 שְׁמַעוֹן, דְּתִנְנֵן מִמְּנוֹת (כ"ב), מִנְחָה שְׁלֵאל נִיתוֹן קוֹמְצָה בְּתוֹךְ בְּלִי שְׂרָת,
 54 אֲלֵא לְאַחַר קִמְצוֹן הַכֵּהן מִמְּנָה הוֹלִיכּוֹ בִּידוֹ וְהִקְטִירוֹ עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ,
 55 הִירֵי הִיא פְּסוּלָה. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מְכַשֵּׁר מִנְחָה זוּ. וְאֹמְרֵי רַבִּי יְהוּדָה
 56 בְּרִיָּה דְרַבִּי תִיָּא, מֵאֵי מְעָמָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, מִשּׁוּם דְּאֹמְרֵי קָרָא
 57 בְּמִנְחָה 'קְדָשׁ קְדָשִׁים הִיא בְּחִטָּאת וּבְאֲשֶׁם', הוֹקֵשָׁה מִנְחָה גַּם
 58 לְחִטָּאת וְגַם לְאֲשֶׁם אִף שֶׁאִינָם שׂוִים בְּהַלְכוּתֵיהֶם, כִּדִּי לְלַמְדְנָו, שֶׁאֵם
 59 בָּא הַכּוֹן לְעוֹבְרָה בְּיַד וְהוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹמֵץ בִּידוֹ וְהִקְטִירוֹ מִתּוֹךְ יוֹ
 60 מְבַלִּי לְתַתּוֹ בְּתוֹךְ כְּלִי שֶׁרָת, הִירֵי הוּא עוֹבְרָה לַעֲבוּדַת הַהוֹלֵכָה
 61 וְהַהִקְטָרָה בְּיַד יְמִין, בְּדֶרֶךְ זְרִיקַת חִטָּאת שֶׁנַּעֲשִׂיתָ בְּאִצְבַּע שֶׁל יַד

למשנה להביא גם בכור ומעשר ושלמים. אלא בהכרח ששנתה
המשנה את הסיפא כדי לגלות על הרישא, שאף קדשים קלים לשם
קדשי קדשים כשרים ואינם מרצים. מתרצת הגמרא: מהו דתימא
דווקא בקדשי קדשים וקדשים קלים הוא דאיכא הברלה בין גבוה
ונמוך, שכן קדשי קדשים גבוהים מקדשים קלים, אבל קלים וקלים
לעולם לא נחשבים גבוהים האחד מחבירו, על כן משמיעה המשנה
שגם בהם יש חילוק מדריגות, והשלמים גבוהים מבכור ומעשר.
שוב מקשה הגמרא: הא נמי תנינא במשנה להלן (ט.ט), 'שלמים
קודמים בהקרבנם את הקרבת הכבוד, מפני שהן מעוניין מתן שתי
מתנות שהן ארבע, וסמיכה, ונסכים, ותנופת חזה ושוק', מה שאין
כן בבכור. הרי לנו כי שלמים מקודשים יותר מבכור. מתרצת הגמרא:
הא עיקר – עיקר מקומו של חידוש זה הוא במשנתנו, והיה אנדרא
נסכה – והמשנה הבאה מביאה חידוש זה רק אגב שאר דיני הקדמה
השניים שם.

משנה

שנינו בתחילת המסכת, שפסח שנשחט שלא לשמו פסול. ומבאר
המשנה שלפנינו ממתיה הוא נפסל: הפסח ששחטו בשחרית בארבעה
עשר בניסן שלא לשמו, רבי יהושע מכשיר אותו באילו נשחט
בשלישה עשר בחודש שלא לשמו, שכן זמנו הוא רק מחצות היום,
ודין פסח שלא בזמנו הוא כדין שלמים שאם נשחטו שלא לשמם
כשרים. אבל בן בתירא פוסל פסח זה באילו נשחט שלא לשמו
באותו יום בין הערבים.
אמר שמעון בן עזאי, מקובל אני מפי שבעים ושנים זקן, שדרשו
ביום שהושיבו את רבי אליעזר בישיבה, שכל הזבחים הנאכלין
לאדם שנזבחו שלא לשמן כשרין, אלא שלא עלו לבעלים משום
הזבת. הוין מן הפסח ומן התפאת, שהם פסולים לגמרי. מדייקת
המשנה מדברי בן עזאי 'כל הזבחים הנאכלים, ולא הוסיף בן עזאי
על הזבחים הנפסלים שלא לשמם אלא את העולה שאינה נאכלת.
ולא הודו לו חכמים בעולה.

גמרא

הגמרא מבאר את שיטת בן בתירא במשנתנו: אמר רבי אליעזר
אמר רבי אושעיא, מכשיר היה בן בתירא בפסח ששחטו שחרית
בארבעה עשר לשמו, ויוצאים בו ידי חובת פסח, משום דכוליה יומא
של י"ד זימניה (זמנו) הוא, ולא דווקא מחצות היום. לפיכך פסח
שנשחט שלא לשמו בשחרית פסול כפסח בזמנו.
שואלת הגמרא: ומאי באילו נשחט בין הערבים' שאמר בן בתירא,
הלא לשיטתו כל היום קרוי 'בין הערבים' כפי שיבואר בסמוך, ואין
זה אלא בין הערבים ממש. משיבה הגמרא: אידי דאמר רבי יהושע
באילו נשחט בשלשה עשר, אמר בן בתירא איהו נמי באילו נשחט
בין הערבים.
מקשה הגמרא: אי הכי אדמיפלגי בשלא לשמו ליפלגו בלשמו –
אם כן עד שחלקו רבי יהושע וכן בתירא בפסח שלא לשמו, היה להם
לחלוק גם בפסח שנשחט בשחרית לשמו, שלדעת רבי יהושע הוא
פסול ולדעת בן בתירא הוא כשר. מתרצת הגמרא: אי אפילו
בלשמו, הוה אמינא שדווקא בכך נחלקו, אבל בנשחט בשחרית
שלא לשמו מודי רבי יהושע לכן בתירא שהוא פסול, ואפילו שאינו
זמנו ממש, מכל מקום הואיל ומקצתו של יום זה ראוי לפסח שוב
אינו יכול להיעקר כל אותו יום לשלמים. קא משמע לן שגם לענין
הכשרו שלא לשמו חולק רבי יהושע על בן בתירא ומכשיר.
מקשה הגמרא: איך יתכן לומר להכשיר פסח שנשחט קודם חצות,
והכתב בפסח (שמות יב ט) 'בין הערבים', ובין הערבים הוא מחצות
היום עד הלילה. מתרצת הגמרא: אמר עולא בריה דרב עילאי, בין
הערבים הוא בין שני ערבים, בין סוף הלילה של הקודם לתחילת
הלילה שלאחריו, כלומר כל היום.

אמר לו רבי יהושע, הלא מיצינו שמוטר תפאת בא עולה, ואולם
אין מותר עולה בא תפאת. ולדברך גם בעולה לשם חטאת יש
לדרוש קל וחומר, ומה תפאת שמוטרה בא עולה ואף על פי כן אם
שחטה לשם עולה היא פסולה, עולה שאין מותרת בא תפאת, אם
שחטה לשם תפאת אינו דין שתהא פסולה. ומכך שהיא כשרה,
מוכח שאין זה קל וחומר, ואם כן אף אין לפסול שלמים לשם פסח.
אמר לו רבי אליעזר, לא ראייה היא זו, שכן אם אמרת בתפאת
שזבחים אחרים שנזבחו לשמה כשרים, אין זה אלא משום שכן היא
כשרה לשמה כל השנה כולה, אך וכי תאמר כן גם בפסח שאינו
כשר לשמו אלא בזמנו, ולא בשאר ימות השנה. לפיכך הואיל והוא
פסול כשנשחט לשמו שלא בזמנו, דין הוא שייפסלו גם אחרים
שנזבחו לשמו בזמנו.

שנינו במשנתנו: שמעון אחי עזריה אומר בו' שחטן לשם גבוה מהן
כשרין, לשם נמוך מהן פסולין. והגמרא מבאר את טעמו: רב אשי
מתני משמיה דרבי יוחנן, ורב אחא בריה דרבא מתני משמיה דרבי
ינאי, מאי מעמא דשמעון אחי עזריה, משום דאמר קרא (ויקרא כב
טו) 'ולא יחללו את קדשי בני ישראל את אשר ירימו לה'. ומשמע
שמחשבה להרים את הקרבן ממעלתו אין בה משום חילול, ומכאן
דרש שמעון אחי עזריה, שזבחים הקרבים במחשבה לשם זבח אחר
המזב (הגבוה) מהן בקדושתו, אין מתחללין, אבל אם נשחטו
במחשבה לשם זבח אחר הנמוך מהם בקדושתו מתחללין.
מקשה הגמרא: והאי להכי הוא דאית – וכי כתוב זה בא דרשה
זו, והא מיבעי ליה לברשמיאל, דאמר שמואל, מנין לאובל את
המטל שהוא כמיתה בידי שמים, שנאמר 'ולא יחללו את קדשי בני
ישראל את אשר ירימו לה'. שמכך שנאמר 'ירימו' בלשון עתיד
משמע שאין הכוונה לדבר שהוא כבר קדוש, אלא בפירות טבל
העתידיים לתרום הכתוב מדבר. ומאחר שנאמר לשון חילול בטבל,
חייבים עליו מיתה מכח גזירה שזה של 'חילול חילול', מתרומה, שכן
נאמר בה (ויקרא כב ט) 'ומתו בו פי יחללוהו', והאובלה בטומאת הגוף
חייב מיתה בידי שמים. מתרצת הגמרא: אם בן לכתוב קרא 'אשר
הירימו', מאי 'אשר ירימו' בלשון עתיד, שגם מיניה תרתמי דרשות,
גם פסול קדשים שנזבחו לשם נמוך מהם, וכן חייב מיתה על אכילת
טבל.

הגמרא דנה בביאור שיטתו של שמעון אחי עזריה: געי –[הסתפקן
רבי זירא, האם לדעת שמעון אחי עזריה זבחים שנזבחו לשם גבוה
מהם כשרין ואולם אין מרצין] – אינם עולים לשם חובה, וכי פליגי
בחדא פליגי – ולפי זה נחלק על חכמים רק בדבר אחד, שלדעת
חכמים לשם נמוך כשרים ואינם מרצים, ולדעתו פסולים. או דלמא,
לדעת שמעון אחי עזריה לשם גבוה הם כשרין ואף מרצין, ובתרתמי
פליגי, שלדעת שמעון אחי עזריה לשם גבוה כשרים ומרצים ולשם
נמוך פסולים, וחכמים סוברים שבשניהם כשרים ואינם מרצים.
פושטת הגמרא טפק זה מדברי משנתנו: אמר אבבי, ואיתמא – ויש
אומרים בשם רבי זירא, הא שמעו הכבוד והמעשר ששחטן לשם
שלמים הגבוהים מהם כשרים. אבל שלמים ששחטן לשם בכור או
לשם מעשר הנמוכים מהם פסולין. ואי סלקא דעתך שלשם גבוה
מהם כשרין ומרצין, איך יתכן לומר על בכור שהוא כשר ומרצה, וכי
בכור פר ריצונו הוא. אלא בהכרח כוונת המשנה שהם כשרין ואין
מרצין. ומכסיפא כשרין ואין מרצין, הרישא העוסקת בקדשים קלים
לשם קדשי קדשים נמי כשרין ואין מרצין. נמצא שלדעת שמעון
אחי עזריה לשם גבוה מהם כשרים ואינם מרצים, ולא נחלק על
חכמים אלא בלשם נמוך מהם.

דוחה הגמרא: מדי איריא, הא בראיתא והא בראיתא – וכי מה
ראיה היא זו, הלא יש לפרש את הרישא בענין אחד ואת הסיפא
בענין אחר. ואף שהסיפא מתפרשת רק לענין הכשר הקרבן ולא
לענין ריצונו, אך הכשרים שברישא היינו כשרים ועולים לשם
חובה.

מקשה הגמרא: אלא מאי קא משמע לן המשנה בסיפא, וכי מהו
גבוה ומתו נמוך קא משמע לן, והרי כבר תנינא מהרישא, ביצד
קדשי קדשים ששחטן לשם קדשים קלים' בו', ולמה היה לה

המשך ביאור למס' זבחים ליום ראשון עמ' ב

12 עוד מקשה הגמרא: הדלקת נרות המנורה דגם בה קתיב (שמות ל ח)
 13 'בין הערבים', הכי נמי דבולי יוקא פשר יהיה להדלקה. מתרצת
 14 הגמרא: שאני התם, דקתיב בה (שם כו כא) 'מערב ועד בקר', ותניא,
 15 'מערב ועד בקר', הן לה למנורה כמות שמן כמדתה זו, שתהא
 16 דוקקת והולכת מערב ועד בקר. ועוד דקר אחר דרשו משם, שאין
 17 לה עבודה פשרה מערב ועד בקר אלא זו בלבד, שכל עבודות היום
 18 אינן כשירות לאחר הדלקת הנרות, שכן זו היא העבודה המאוחרת
 19 מכולן. ומכאן שהדלקתה היא רק בסוף היום.
 20 עוד מקשה הגמרא: הקטרת הקטורת דקתיב בה (שם ל ח) 'בין
 21 הערבים' הכי נמי דבולי יוקא פשר להקטרה. מתרצת הגמרא:
 22 שאני דין קטרת

1 הגמרא מקשה על דברי בן בתירא ממקומות אחרים: וכי תמיד
 2 של בין הערבים דקתיב גם ביה 'בין הערבים', הכי נמי תאמר
 3 דבולי יוקא הוא פשר, והרי זמנו הוא רק מחצות היום ואילך.
 4 מתרצת הגמרא: התם - בתמידים מדקתיב בתמיד של שחר (במדבר
 5 כח ד) 'את הכבש אחר תעשה בבקר', מכלל דהתמיד השני
 6 שנאמר בו 'בין הערבים', הוא בין הערבים ממש מחצות היום
 7 עד הלילה.
 8 מקשה הגמרא: אימא תמיד דד קרב דווקא בבקר, איך (השני) קרב
 9 בוליה יוקא. מתרצת הגמרא: ממה שנאמר 'את הכבש אחד תעשה
 10 בבקר' משמע שרק אחד קרב בבקר, ולא שנים קרבים בבקר, ואין
 11 השני קרב אלא מחצות היום.